اعلامیه
جهانی
حقوق بشر

Universal Declaration
of Human Rights

Ziviler Friedensdienst
Civil Peace Service
We don t shy away from conflict.

ISBN 978-9936-633-54-4

افغانیک

Afghanic

اعلامیه جهانی
حقوق بشر

مترجم یحیی وردگ

نام کتاب: اعلامیه جهانی حقوق بشر

مترجم: یحیی وردگ

ناشر: افغانیک

سال چاپ: ۱۴۰۰

تیراژ: ۳۰۰۰

دانلود: www.afghanic.de

این کتاب به کمک مالی خدمات مدنی برای صلح موسسه آلمانی جی آی زیت (GIZ-ZFD) چاپ شده است.

© نقل قول و کاپی در صورتی مجاز است که منبع ذکر شود.

آی اس بی ان ۹۷۸-۹۹۳۶-۶۳۳-۵۴-۴

مقدمه چاپ دری

به دلیل نقض گسترده حقوق بشر در جریان جنگ جهانی دوم، کشورهای عضو سازمان ملل متحد اعلامیه جهانی حقوق بشر را به تاریخ دهم دسمبر سال ۱۹۴۸میلادی تصویب نمود تا از تکرار چنین جنایات بشری در آینده جلوگیری صورت به عمل آید.

اعلامیه‌های مربوط به حقوق بشر قبلاً در بسیاری از نقاط جهان مانند فارس قدیم (در ٦ قرن قبل از میلاد)، در ایالات متحده امریکا (۱۷۷٦)، در فرانسه (۱۷۸۹) و در آفریقای جنوبی(۱۹۴۳) منتشر شده است.

همچنان کشورهای عضو کنفرانس اسلامی در سال ۱۹۹۰ میلادی اعلامیه قاهره حقوق بشری در اسلام (إعلان القاهرة حول حقوق الإنسان في الإسلام) را نشر و صادر کردند.

اعلامیه جهانی حقوق بشر یک منبع قانونی آیدیال است نه اجباری، که تقریباً تمام کشورهای جهان آنرا پذیرفته اند.

این اعلامیه شامل ۳۰ ماده می‌باشد که حقوق اساسی هر انسان را بدون در نظرداشت نژاد، رنگ، جنس، زبان، دین، روابط سیاسی یا سایر عقاید، هویت اجتماعی یا ملی، سرمایه و تولد بیان می‌کند.

این سند به بیش از ۴٦۰ زبان ترجمه شده است و یکی از مهمترین اسناد بین الملی است که بیشتر ترجمه شده است.

دهم دسمبر هر سال به سطح بین المللی به عنوان روز حقوق بشر جشن گرفته می‌شود.

این اعلامیه مهم را ۲۴ سال پیش در سال (۱۹۹۷) به پشتو ترجمه و آنرا به عنوان اولین نشریه افغانیک منتشر نمودیم.

از آنجا که امروز (بعد از ۷۳ سال از تصویب این اعلامیه) بسیاری از افراد و سازمانها هنوز هم از حقوق بشر مطلع نیستند و یا کاملاً مراعت نمی‌گردد، بنا بر این آن را دوباره بررسی نموده و به هموطنان عزیز تقدیم می‌کنیم.

امیدواریم این اعلامیه در مکاتب، پوهنتونها، انجمن‌های فرهنگی و سازمانهای دولتی و غیردولتی در دسترس باشد، مطالعه گردیده، مورد بحث قرار گیرد و در امور روزمره تطبیق گردد. تا بدینوسیله حقوق بشر را شناخته و به خصوص مراعات نماید.

از خدمات مدنی صلح موسسه آلمانی جی آی زیت GIZ-ZFD و مسوول آن عبیدالله تنها تشکر می‌نمایم، که در کنار پرداخت مصارف چاپ آثار و کتب مهم، هزینه چاپ این اعلامیه را به زبانهای پشتو و دری نیز پرداخت نموده است.

یحیی وردگ

۲۰۲۱ میلادی

بنام خداوند تعالی

اعلامیه جهانی حقوق بشر در ۱۰ دسمبر سال ۱۹۴۸میلادی توسط مجمع عمومی سازمان ملل تصویب و اعلان شد.
در پایان این رویداد تاریخی، جلسه از همه کشورهای عضو خواست تا برای انتشار، توزیع و تبلیغ این اعلامیه برای مردم تلاش کنند.
گرچه کمتر از ۵۰ سال از اعلان و تصویب این اعلامیه می‌گذرد، اما اهمیت و ارزش خود را از دست نداده. هر روز کم و بیش از مراعت و نقض حقوق بشر صحبت می‌شود، اما مردم به صورت کلی از این حقوق آگاهی کامل ندارد و آن تمام آن را مطالعه نکرده است.
به همین دلیل مرکز معلوماتی افغانستان (افغانیک) یک سال پیش به انتشار این سند مهم مصمم گردید و خوشبختانه اکنون (اکتوبر سال ۱۹۹۷) آن را به عنوان اولین رساله خود به مردم عزیز تقدیم می‌کند.

داکتر یحیی وردگ

رئیس مرکز معلوماتی افغانستان

اعلامیه جهانی حقوق بشر[1]

مقدمه

از اینکه کرامت انسانی همه اعضای جامعه بشری و حقوق برابر، غیرقابل انکار و مسلم آنها برای آزادی، عدالت و صلح جهانی اساسی است. برای اینکه عدم آگاهی، بی توجهی و بی احترامی به حقوق بشر منجر به اعمال ظالمانه و وحشیانه شده و وجدان بشریت را شدیدا آسیب پذیر نموده است. ایجاد دنیایی که تمام انسانها در آن از آزادی بیان و اعتقاد برخوردار شوند و بدون ترس و اضطراب زندگی کنند، به عنوان والاترین هدف بشریت اعلام شده است.

برای اینکه حقوق بشر توسط اجرای قانون یک دولت حفظ شده می‌تواند تا مردم مجبور نشوند که به عنوان آخرین وسیله در برابر ظلم و فشار قیام کنند.

---

[1] این اعلامیه در افغانستان اعلامیه جهانی حقوق بشر نامیده می شود، در حالی که در متن انگلیسی آن world نیست، بلکه Universal Declaration of Human Rights امده است، که از universeگرفته شده است که به معنی عالم است.

از آنجایی که توسعه روابط دوستانه بین ملتهای کشورهای مختلف بسیار مهم است، بنابراین موسسات مردمی سازمان ملل متحد در منشور خود به حقوق اساسی انسان، عزت و ارزش شخصیت انسانی، حقوق برابر زنان و مردان تاکید نموده اند و بنابراین تصمیم گرفته تا ارتقا و پیشرفت اجتماعی و سطح زندگی بهتر در فضای آزادی بیشتر را ایجاد نمایند.

در عین حال کشورهای عضو متعهد اند، که برای حمایت و احترام از حقوق بشر و تطبیق آزادی‌های اساسی با سازمان ملل متحد همکاری کنند.

از آنجایی که اعتقاد عمومی به این حقوق و آزادیها برای انجام کامل این تعهدات بسیار مهم است، بناء مجمع عمومی سازمان ملل متحد اعلامیه جهانی حقوق بشر را به عنوان آیدیالی که همه ملتها خواهان آن می‌باشد، تصویب و نشر کرد، تا برای اطمینان از اینکه همه و اعضای خاص جامعه همیشه این اعلامیه را حاضر دانسته و برای احترام و اجرا به این حقوق و آزادیها از طریق آموزش و پرورش و تعمیم و تحقق این حقوق و آزادیها در صحنه بین المللی تلاش می‌کنند، این حقوق و آزادی‌ها باید به طور کلی و واقعی در کشورهای عضو و در سرزمین های تحت صلاحیت آنها شناخته شود.

ماده ۱

همه انسانها آزاد به دنیا آمده اند، که دارای کرامت انسانی و حقوق برابر می‌باشند. آنها عقل و وجدان دارند، بنابراین باید با روحیه برادری با یکدیگر مواجه شوند.

ماده ۲

هر کسی صرف نظر از نژاد، رنگ، جنسیت، زبان، دین، عقاید سیاسی و یا دیگر اعتقادات، وضعیت ملی یا اجتماعی، ثروت، منزلت و موقعیت خود در بدو تولد می‌تواند حقوق و آزادی‌هایی که در این اعلامیه ذکر شده است را داشته باشد.

برعلاوه، هیچ کس باید به دلیل وضعیت سیاسی، اداری، قضایی یا بین المللی کشور یا قلمرو خود مورد تبعیض قرار نگیرد، خواه کشور یا قلمرو متعلق به آن مستقل، تابع، غیر مستقل باشد یا حاکمیت آن به گونه‌ی محدود باشد.

ماده ۳

هر کس حق زندگی، آزادی و امنیت شخصی دارد.

ماده ۴

هیچ کس نباید در بردگی یا به حیث برده نگهداشته شود؛ غلام نمودن کسی به عنوان برده و کنیز و همچنان برده‌داری و فروش انسان به هر شکلی که باشد، ممنوع است.

ماده ۵

هیچکس باید تحت شکنجه یا مجازات بی‌رحمانه غیر انسانی و برخورد سلیقوی یا تبعیض آمیز قرار نگیرد و نباید جزای تحقیر آمیز ببیند.

ماده ٦

هر کس حق دارد در هر جا به عنوان یک شخص ذی حقوق شناخته شود، که در هر جا با داشتن حقوق قابل شناسایی باشد.

ماده ۷

همه انسانها در برابر قانون برابر هستند و بدون هیچ گونه تبعیض از حمایت برابر قانون برخوردار اند. همه حق دارند در مقابل هر تبعیضی که ناقض این اعلامیه‌ی باشد، بر ضد هر تحریکی که برای چنین تبعیضی به عمل آید از حمایت یکسان قانون بهره مند گردند.

ماده ۸

هر کس حق دارد به دلیل اقدامات خلاف حقوق اساسی که توسط قانون اساسی یا قوانین دیگر به وی اعطا شده است، در داخل کشور از طریق دادگاه‌های ملی صالح، یک رجوع موثر داشته باشد.

ماده ۹

هیچکس نباید خودسرانه دستگیر، بازداشت یا تبعید گردد.

ماده ۱۰

هر شخص با مساوات کامل حق دارد که به دعوایش در دادگاهی مستقل و بی‌طرف، منصفانه و اشکار رسیدگی شود و چنین دادگاهی در مورد حقوق و الزام به وی یا هر اتهام جزایی که به او زده شده باشد، تصمیم لازم اتخاذ نماید.

ماده ۱۱

الف: هر کسی که به جرمی متهم شود باید بی گناه فرض شود، تا زمانی که جرم وی مطابق قانون در دادگاه علنی که در آن متهم از

تمام ابزارها و تضمینهای لازم و رسمی برای دفاع از خود برخوردار است، ثابت شود.

ب: هیچکس به دلیل اجرا و یا عدم اجرای عملی که به موجب قانون ملی یا بین المللی در زمان اجرای مجازات جرم محسوب نمی‌شد، مقصر شناخته نمی‌شود. همچنان، هیچ کس به دلیل ارتکاب جرم به نسبت جزایی که برای جنایتی که در زمان ارتکاب جرم تعیین شده، شدیدتر از آن مجازات نمی‌شود.

ماده ۱۲

هیچکس باید در زندگی خصوصی، خانواده، خانه یا ارسال و رسید مکاتیب کسی دخالت‌های خودسرانه نداشته باشد و همچنین به آبرو و اعتبار وی تجاوز کند. هر کس حق دارد در برابر چنین تجاوز یا مداخله از حمایت قانون برخوردار باشد.

ماده ۱۳

الف: هر کس حق آزادی حرکت و اقامت در مرزهای هر کشور را دارد.

ب: هر کس حق دارد هر کشوری، از جمله کشور خود را ترک کند و دوباره به میهن خود بازگردد.

ماده ۱۴

الف: هرکس حق دارد در برابر تعقیب و آزار در سایر کشورها پناهندگی اختیار کند.

ب: اگر پیگرد قانونی برای جرم غیر سیاسی یا اقدامات خلاف اهداف و اصول سازمان ملل ادامه یابد، این حق قابل استفاده نیست.

ماده ۱۵

الف: هر کس حق داشتن تابعیت یک کشور را دارد.

ب: هیچکس نمی‌تواند کسی را بطور خودسرانه و یا جبراً از تابعیت اش محروم کند و همچنان هیچکس را از حق تغییر تابعیت خودش محروم کرده نمی‌تواند.

ماده ١٦

ج: زنان و مردانی که به سن ازدواج رسیده اند، صرف نظر از نژاد، ملیت یا محدودیتهای دینی، ازدواج نموده و خانواده را تشکیل نموده می‌تواند. آنها در هنگام ازدواج، به ادامه این ازدواج و یا در هنگام طلاق از حقوق مساوی برخوردار هستند.

ب: اجازه ازدواج تنها به رضایت کامل و آزاد زن و مرد می‌باشد.

ج: خانواده بخش طبیعی و اساسی جامعه است و حق دارد که توسط دولت و جامعه محافظت شود.

ماده ۱۷

الف: هر کس حق داشتن مالکیت به تنهایی و همچنین شریک با دیگران را دارد.

ب: ملکیت هیچکس را نمی‌توان خودسرانه و با جبر از آن گرفت.

ماده ۱۸

هر انسان این آزادی را دارد که افکار، وجدان و دین خود را انتخاب کند، از جمله حق پذیرش یک دین به عوض دین دیگر و پذیرفتن دین و اعتقاد دیگر. همچنان آزادی آن را دارد که دین یا اعتقاد خود را به صورت عمومی یا خصوصی، با آموزش، عمل مطابق با آنها، پرستش یا احترام به سنتهای دینی بیان کند.

ماده ۱۹

هر کس حق آزادی بیان اندیشه خود را دارد؛ این حق شامل آزادی در اختیار داشتن عقاید بدون دخالت و جستجو، دریافت و انتقال اطلاعات و آیده‌ها از طریق هر رسانه و بدون توجه به مرزها است.

ماده ۲۰

الف: هر کس برای اهداف خویش حق آزادی تشکیل اجتماعات و مجامع مسالمت آمیز را دارد.

ب: هیچکس را نمی‌توان مجبور به عضویت در یک انجمن کرد.

ماده ۲۱

الف: هر کس حق دارد در مسایل ملی کشور به طور مستقیم و یا از طریق انتخاب نماینده، آزادانه شرکت کند.

ب: هر کس حق مراجعه و اشتغال با شرایط یکسان به ادارات دولتی کشور خود را دارد.

ج: اساس و منبع قدرت دولت خواست و اراده‌ی مردم است، این اراده باید از طریق انتخابات بیان گردد، که باید صادقانه و به صورت دوامدار انجام شود. انتخابات باید به صورت عمومی و با تساوی کامل انجام شود و باید با رای گیری مخفی و مواردی از این دست انجام شود، تا آزادی رای تامین گردد.

ماده ۲۲

هر شهروند به عنوان عضو از جامعه خود حق تامین اجتماعی را که با تلاشهای ملی و همکاری بین المللی، حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی خود را برای رشد آزادانه شخصیت، مقام، حیثیت و کرامت خویش با توجه به منابع و ساختارهای هر کشور حاصل نماید.

ماده ۲۳

الف: هر کس حق کار، انتخاب آزاد شغل، شرایط عادلانه و مطلوب کار و محافظت در برابر بیکاری را دارد.

ب: همه حق دارند در مقابل اجرای کار، مساوی و بدون تبعیض معاش برابر بگیرند.

ج: هر کسی که کار می‌کند مستحق دریافت مزد عادلانه و رضایت بخش است تا زندگی خود و زندگی خانوادگی خود را مطابق کرامت انسانی تضمین کند و از هر طریق اجتماعی حمایت دیگری را برای او فراهم کند.

د: هر کس حق دارد برای محافظت از منافع خود اتحادیه های کارگری ایجاد کند و به آنها بپیوندد.

ماده ۲۴

هر کس حق استراحت و اوقات فراغت را دارد، از جمله محدودیت معقول ساعت کار و تعطیلات دوره‌ی با اخذ حقوق.

ماده ۲۵

الف: هرکس حق دارد از سطح زندگی مساوی با آنچه برای تامین سلامتی و رفاه و خانواده اش فراهم گردیده است مثل خوراک، پوشاک، مسکن، مراقبت‌های صحی و خدمات اجتماعی لازم، برخوردار باشد. این شخص در صورت از دست دادن درآمد به دلیل بیکاری، بیماری، معیوبیت، بیوگی، کهولت یا شرایط دیگری که وی در آن مجرم نیست، حق ضمانت دارد.

ب: مادر و کودک از مراقبت و کمک ویژه‌ی برخوردارند. همه کودکانی که متولد ازدواج و یا بدون ازدواج باشند از حمایت اجتماعی برابر برخوردارند.

ماده ٢٦

الف: هر کس حق تعلیم و تربیه دارد، تحصیلات باید حداقل در مراحل ابتدایی و اساسی رایگان باشد. آموزشهای ابتدایی باید اجباری و لازمی باشد. دروازه‌های مکاتب فنی و حرفه ای باید به

روی همه باز باشد. تحصیلات عالی باید بر اساس استعداد و لیاقت به روی همه باز باشد.

ب: هدف آموزش و پرورش باید رشد کامل شخصیت انسان و احترام به حقوق بشر و آزادی‌های اساسی باشد. آموزش و پرورش باید بین همه ملیت‌ها، نژادها و گروه‌های دینی تفاهم، تحمل و دوستی ایجاد نموده آن را تقویت کرده و از فعالیت سازمان ملل متحد در جهت صلح حمایت کند.

ج: والدین در تعیین شکل و کیفیت آموزش فرزندان شان حق اولیت را دارا می‌باشد.

ماده ۲۷

الف: هر کس حق دارد که در زندگی فرهنگی یک جامعه آزادانه سهیم باشد، از هنرها لذت ببرد، از پیشرفتهای علمی و نتایج مفید آن بهرمند گردد.

ب: هرکس حق دارد از حفاظت منافع معنوی و مادی ناشی از آثار علمی، ادبی یا هنری خود برخوردار گردد.

ماده ۲۸

همه باید در یک نظام اجتماعی و جهان زندگی کنند که در آن حقوق و آزادی‌های مندرج این اعلامیه به طور کامل اجرا شود.

ماده ۲۹

الف: هرکس در جامعه مسوولیت‌هایی دارد که رشد آزاد و کامل شخصیت وی امکان پذیر باشد.

ب: هرکس مشمول محدودیت‌هایی است که قانون در اعمال حقوق و آزادی‌های خود اعمال کرده است، تا آزادی‌ها و حقوق دیگران به درستی احترام گذاشته شده و به رسمیت شناخته شود. در یک جامعه دموکراتیک باید مطالبات اخلاقی معیارها، نظم عمومی و رفاه رعایت شود.

ج: این حقوق و آزادی‌ها باید به هیچ وجه مغایر اصول و اهداف سازمان ملل متحد نباشد.

ماده ۳۰

هیچ بند یا ماده‌ی این اعلامیه باید به گونه‌ی تفسیر نگردد، که هر کشور، گروه یا فرد حق انجام فعالیت‌هایی را داشته باشد که ممکن

است حقوق و آزادی‌های مندرج در این اعلامیه را لغو کند و یا به چنین عملی دست بزند.

افغانیک Afghanic e.V.

مرکز معلوماتی افغانستان (افغانیک) یک موسسه غیر انتفاعی بوده و در محکمه اداری آلمان رسما ثبت گردیده است. این موسسه توسط تعدای افغان‌ها و آلمانی‌ها تاسیس شده و در افغانستان و آلمان فعالیت می‌کند. هدف آن کمک در بخش‌های انکشاف، معارف، تحصیلات عالی، صحت و صلح در افغانستان است، همچنان کمک به افغان‌های مقیم آلمان و حفظ و ترویج کلتور افغانی در آلمان و اروپا است.

چند نمونه‌ی فعالیت‌های افغانیک:

- چاپ و نشر بیش از ۳۴۲ عنوان کتب درسی پوهنتون‌های مختلف افغانستان ↖ www.ecampus-afghanistan.org / www.kitabona.com

- ایجاد کلینیک صحی منطقه دیوان بیگی کابل

↖ www.dewanbegi.af

- چاپ و نشر بیش از ۳۰ کتب ادبی، حقوقی و کلتوری به کمک و از طرف افغانیک

ارتباط و معلومات بیشتر در باره افغانیک ↖ www.afghanic.de

Preface

As human rights were severely violated in the Second World War, United Nation member countries ratify the General Declaration of Human Rights on 10. December of 1948 to prevent such crimes in the future.

Most of the countries have already published some declarations related to human rights such as former Persia (6th century B.C.), America (1776), France (1789), and South Africa (1943). Moreover, in the year 1990, the member countries of the Islamic conference have also published the declaration in Islam with the name of "Qahera Declaration of Human Rights in Islam."

The General Declaration of Human Rights is an Ideal, not a mandatory and legal source that is almost accepted by all countries of the world.

This declaration has 30 articles which include the fundamental rights of every human being, regardless of ethnicity, skin color, gender, language, religion, political and other believes, social and national origin, capital and birth differences. This declaration has been translated into more than 460 languages, and it is one

of the most translated international essential documents in the world .

10th of December of each year is considered as Human Rights Day and is celebrated internationally.

As of today (after 73 years) a lot of people and organizations are neither aware of these human rights nor following them, therefore, we are going to provide these human rights codes to our country citizens one more time.

We hope every school, university, cultural circles, and government or non-government organization receive this declaration, read them, have discussions regarding them, and finally practice them in their daily life routine.

Through this way, we are very hopeful of our positive contribution toward the people's understanding of these human rights and more importantly practicing these rights within their societies.

We are very thankful to the Peace Civil Society of ZFD-GIZ in Afghanistan and its Head Mr. Obaidullah Tanha for providing financial support regarding the printing of this human rights declaration in Pashto and Dari languages besides his other essential work and print-related support.

Yahya Wardak, March 2021

Book Details

Book Title	Universal Declaration of Human Rights (Dari)
Translator	Yahya Wardak
Publisher	Afghanic
Copies	3000
Printed	2021
Download	www.afghanic.de/download

This publication was financed by

Civil Peace Service (ZFD) of GIZ in Kabul

© 2021

This book can be reprinted with written permission

of the publisher or Translator.

Printed in Afghanistan

ISBN 978-9936-633-54-4